

STRESZCZENIE

mgr Ita Haręza

Cykl prac graficznych – *Wygnanie z Raju*

Praca doktorska zrealizowana pod kierunkiem prof. WSSiP dr hab. Joanny Wiszniewskiej-Domańskiej

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu 2016

Wydział Sztuki

Tematem przewodnim pracy jest moment wygnania Adama i Ewy z Raju. Głównym założeniem rozprawy doktorskiej jest twórcze badanie relacji pomiędzy podstawowymi formami natury, a formą ludzkiego ciała. Wielowymiarowość tej konfiguracji wiąże się z żywą obecnością człowieka w pejzażu. Badania zakładają analizę relacji kształtów i struktur naturalnie występujących w przyrodzie, z formą postaci człowieka. Praca ma także stanowić próbę opisu człowieka w kontekście szerokich kulturowych odniesień.

Podstawowym celem poszukiwań artystycznych jest dokonanie swoistego odkrycia w procesie poznawania relacji pejzażu i aktu. Tematycznie ostatnie grafiki i obrazy autorki związane były z ideą pejzażu i aktu. Wybór problematyki badawczej motywuje więc naturalna potrzeba harmonijnej kontynuacji podjętych wcześniej wątków. Poszerzenie obszaru artystycznych poszukiwań dotyczy tutaj uniwersalnego dialogu w obszarach tradycyjnych tematów: pejzażu i aktu. Można założyć, że nieodzownym elementem badań będzie konfrontacja z utartymi formami wyrazu i zwyczajowymi kompozycjami znanego motywu wygnania Adama i Ewy z Raju, przedstawianego przede wszystkim przez takich autorów jak: Tommaso Masaccio, Michał Anioł.

Tytuł pracy *Wygnanie z Raju* odwołuje do tematu zaczerpniętego z *Biblii*, który był często podejmowany przez artystów, przede wszystkim jako pretekst do przedstawienia aktu mężczyzny i kobiety. We współczesnym świecie pozbawionym tabu, powody dla podjęcia tego tematu nie są już tak oczywiste. W ikonografii obrazy Adama i Ewy sprowadzają się zazwyczaj do kompozycji aktu, lub aktów w pejzażu. Koncepcja pracy doktorskiej zakłada sformułowanie tego tradycyjnego tematu w sposób możliwie nowy. Opis człowieka ma mieć tutaj wymiar ogólny i uniwersalny. Praca nie ma na celu analizowania prywatnych spraw modelu, eksponować jego fizycznych właściwości, ani prawdziwych emocji. Sam temat *Wygnanie z Raju*, wydaje się godny uwagi ze względu na jego uniwersalne ponadczasowe znaczenie dla kultury.

Podstawą dla podejmowanych problemów artystycznych jest koncepcja poznawcza oparta o rozszerzanie możliwości widzenia rzeczywistości zewnętrznej oraz wewnętrznej. Koncepcja ta ma swoje źródło w pracy teoretycznej *Teoria widzenia* prof. Władysława Strzemińskiego. Strzemiński opisał procesy poszerzania świadomości wzrokowej artysty na przykładzie rozwoju tej świadomości poprzez epoki od prehistorii do impresjonizmu. Rozwijanie możliwości widzenia i wyciąganie wniosków z obserwacji może więc skutkować w obrazie zarówno zestawieniami elementów przedstawiających jak i nieprzedstawiających.

Cykl prac graficznych *Wygnanie z Raju* jest kontynuacją i rozwinięciem serii rysunków *Ciało własne* zrealizowanej w roku 2013 - 2014; oraz prac graficznych *Adam i Ewa* zrealizowanego w roku 2015. W wyniku przeprowadzonych badań udało się być może określić podstawowy problem relacji człowieka z naturą. Kompozycje są zbudowane przez umieszczenie ludzkich torsów na tle szerokiej przestrzeni pejzażu. Formy te współlistnieją tworząc tkanę wykreowanego świata. W cyklu *Adam i Ewa* z 2015 roku, użyto także wizerunki torsów antycznych grackich i rzymskich rzeźb aby podkreślić w ten sposób anonimowy, uniwersalny opis człowieka.

Badania w ramach pracy doktorskiej zatytułowanej *Wygnanie z Raju* mają za zadanie nie tylko łączyć poprzednie doświadczenia, czy je dublować, ale przede wszystkim rozszerzyć możliwości postrzegania klasycznego tematu. Celem przedsięwzięcia jest znalezienie plastycznego ekwiwalentu zaobserwowanego zjawiska relacji aktu i pejzażu w kontekście dawnych interpretacji tematu. Docelowo uzyskane obrazy mają stanowić kompozycję kilku wybranych elementów (przedstawień) o charakterze egzystencjalnym. Całość to cykl prac graficznych, wykonanych przy użyciu połączonych technik z dziedziny grafiki, malarstwa, rysunku, oraz mediów cyfrowych - zbiór prac dwuwymiarowych wpisujących się w przestrzeń galerii.